

ОКРЕМІ МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ЗАСТОСУВАННЯ АНАЛІТИЧНИХ ПРОЦЕДУР ПРИ ВИЗНАЧЕННІ АУДИТОРОМ ЗАСТОСУВАННЯ ПРИНЦИПУ БЕЗПЕРЕРВНОСТІ ПРИ ПІДГОТОВЦІ ФІНАНСОВИХ ЗВІТІВ УПРАВЛІНСЬКИМ ПЕРСОНАЛОМ ТРАНСПОРТНО-ЛОГІСТИЧНОЇ КОМПАНІЇ

©2021 СЕЛИЩЕВ С. В., КЛИМЕНКО В. В., НОВАЛЬСЬКА Н. І., БАГРІЙ М. М.

УДК 001.8:[005.334.658.15:657.635]

JEL: M42

Селищев С. В., Клименко В. В., Новальська Н. І., Багрій М. М. Окремі методологічні аспекти застосування аналітичних процедур при визначенні аудитором застосування принципу безперервності при підготовці фінансових звітів управлінським персоналом транспортно-логістичної компанії

Однією з важливих умов для діяльності аудиторських фірм постає контроль і оптимізація витрат на проведення аудиторських процедур, що дозволяє максимально знизити невиправдані витрати. Особливо це стосується транспортно-логістичних компаній з їх специфікою бізнесу, документообігу та внутрішнього контролю. Отже, в цьому питанні важливу роль має скорочення витрат праці на проведення аудиторської перевірки. Як рішення для оптимізації трудомісткості проведення аудиту можна застосувати аналітичні процедури, які, своєю чергою, є одним із основних методів отримання аудиторських доказів. У статті визначено місце аналітичних процедур у процедурному забезпеченні аудиту та досліджено окремі методологічні аспекти застосування аналітичних процедур при визначенні аудитором застосування принципу безперервності при підготовці фінансових звітів управлінським персоналом транспортно-логістичної компанії. Виокремлено критерії оцінки результатів виконання аналітичних завдань та підходи до оцінки системи бухгалтерського обліку як інформаційної бази аудиторських доказів, зважаючи на специфіку транспортної галузі. Дослідження даного питання дозволило розкрити основні елементи методологічного забезпечення аналітичних процедур щодо визначення ризику порушення безперервності діяльності транспортно-логістичної компанії, а саме: визначення основних об'єктів, виокремлення критеріїв оцінки результатів виконання аналітичних завдань і підходи до оцінки системи бухгалтерського обліку як інформаційної бази аудиторських доказів.

Ключові слова: припущення про безперервність, аудит, аналітичні процедури, фінансова звітність, транспорт, логістика.

Бібл.: 10.

Селищев Сергій Вячеславович – кандидат економічних наук, доцент кафедри організації авіаційних робіт і послуг, Національний авіаційний університет (просп. Любомира Гузара, 1, Київ, 03058, Україна)

E-mail: 120777@i.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6242-6048>

Клименко Вікторія Вікторівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри організації авіаційних робіт і послуг, Національний авіаційний університет (просп. Любомира Гузара, 1, Київ, 03058, Україна)

E-mail: klymenko_victoriya@yahoo.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4168-3296>

Scopus Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorid=57189049107>

Новальська Надія Іванівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри організації авіаційних робіт і послуг, Національний авіаційний університет (просп. Любомира Гузара, 1, Київ, 03058, Україна)

E-mail: naduch@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6331-9217>

Багрій Марія Михайлівна – кандидат економічних наук, доцент кафедри організації авіаційних робіт і послуг, Національний авіаційний університет (просп. Любомира Гузара, 1, Київ, 03058, Україна)

E-mail: baw1973@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3543-4741>

UDC 001.8:[005.334.658.15:657.635]

JEL: M42

Selishchev S. V., Klymenko V. V., Novalska N. I., Bahrii M. M. Some Methodological Aspects of the Application of Analytical Procedures in Determining by the Auditor the Application of the Principle of Continuity in the Preparation of Financial Statements by Management of the Transport and Logistics Company

One of the important conditions for the activities of audit firms is the control and optimization of the costs of conducting audit procedures, which allows to minimize unjustified costs. This is especially true of transport and logistics companies with their specifics of business, document flow, and internal control. Therefore, in this matter, an important role is played by reducing labor costs for the auditing. As a solution for optimizing the labor intensity of carrying out the audit, analytical procedures can be applied, which, in turn, are one of the main methods for obtaining audit evidence. The article defines the place of analytical procedures in the procedural provision of audit and examines certain methodological aspects of the application of analytical procedures in determining the principle of continuity in the preparation of financial reports by the management of the transport and logistics company. The criteria for evaluating the results of the analytical tasks and approaches to the assessment of the accounting system as an information base of audit evidence are distinguished, taking into account the specifics of the transport industry. Researching this issue has allowed to disclose the main elements of methodological support of analytical procedures for determining the risk of disruption of the continuity of the transport and logistics company, namely: definition of the main objects, distinguishing the criteria for evaluating the results of the analytical tasks and approaches to the assessment of the accounting system as an information base of audit evidence.

Keywords: assumptions of continuity, audit, analytical procedures, financial statements, transport, logistics.

Bibl.: 10.

Selishchev Sergiy V. – PhD (Economics), Associate Professor, Department of Organization of Aviation Work and Services, National Aviation University (1 Liubomyra Husara Ave., Kyiv, 03058, Ukraine)

E-mail: 120777@i.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6242-6048>

Klymenko Viktoriia V. – PhD (Economics), Associate Professor, Associate Professor, Department of Organization of Aviation Work and Services, National Aviation University (1 Liubomyra Husara Ave., Kyiv, 03058, Ukraine)

E-mail: klymenko_victoriya@yahoo.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4168-3296>

Scopus Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57189049107>

Novalska Nadiia I. – PhD (Economics), Associate Professor, Associate Professor, Department of Organization of Aviation Work and Services, National Aviation University (1 Liubomyra Husara Ave., Kyiv, 03058, Ukraine)

E-mail: naduch@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6331-9217>

Bahrii Mariia M. – PhD (Economics), Associate Professor, Department of Organization of Aviation Work and Services, National Aviation University (1 Liubomyra Husara Ave., Kyiv, 03058, Ukraine)

E-mail: baw1973@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3543-4741>

Однією з важливих умов для діяльності аудиторських фірм постає контроль і оптимізація витрат на проведення аудиторських процедур, що дозволяє максимально знизити невиправдані витрати. Особливо це стосується транспортно-логістичних компаній з їх специфікою бізнесу, документообігу та внутрішнього контролю. Отже, в цьому питанні важливу роль має скорочення витрат праці на проведення аудиторської перевірки. Оптимізувати трудомісткість проведення аудиту можна при застосуванні аналітичних процедур, які, своєю чергою, є одним із основних методів отримання аудиторських доказів. Аналітичні процедури надають аудитору основний обсяг необхідної йому інформації, вимагаючи при цьому менше тимчасових витрат, ніж проведення детального тестування.

Актуальність у цьому сенсі набувають дослідження, спрямовані на подальшу розробку й адаптацію висвітлених у працях вітчизняних і зарубіжних вчених [2–10] загальнонаукових методологічних підходів до застосування аналітичних процедур при визначенні аудитором застосування принципу безперервності при підготовці фінансових звітів, зокрема управлінським персоналом транспортно-логістичної компанії.

Метою статті є дослідження та систематизація методологічних аспектів застосування аналітичних процедур щодо оцінки ризику припинення діяльності підприємства як ключового фактора визначення аудитором адекватності застосування принципу безперервності при підготовці фінансових звітів управлінським персоналом транспортно-логістичної компанії.

При дослідженні питання застосування аналітичних процедур у контексті оцінки ризиків безперервності діяльності ми не будемо концентруватися на підприємствах, що надають послуги з перевезень окремими видами транспорту або окремих логістичних компаній, а розглянемо транспортно-логістичну галузь у цілому.

Виходячи з визначення, наданого Міжнародним стандартом аудиту 540 (далі – МСА), аудиторські процедури розділяються на три види: процедури по суті, процедури огляду та процедури оцінки ризиків.

Процедура по суті – аудиторська процедура, призначена для виявлення суттєвих викривлень на грані тверджень. Процедури по суті включають:

- 1) тести деталей (класів операцій, залишків рахунків і розкриття інформації);
- 2) аналітичні процедури по суті.

Процедури огляду – процедури, які вважаються необхідними для досягнення цілі та завдання з огляду, насамперед запити персоналу суб'єкта господарювання й аналітичні процедури, що застосовуються до фінансових даних.

Процедури оцінювання ризиків – аудиторські процедури, які виконують для отримання розуміння суб'єкта господарювання та його середовища, в тому числі системи внутрішнього контролю суб'єкта господарювання, ідентифікації й оцінки ризиків суттєвого викривлення внаслідок шахрайства або помилки на рівні фінансової звітності та на рівні тверджень [1, с. 158].

З наведених вище визначень видно, що кожний вид передбачає застосування аналітичних процедур.

Своєю чергою, МСА 540 надає визначення аналітичних процедур як оцінки фінансової інформації, зробленої на основі аналізу одержуваних взаємозв'язків між фінансовими та нефінансовими даними. Аналітичні процедури також охоплюють вивчення таких виявлених відхилень або взаємозв'язків, які не узгоджуються з іншою доречною інформацією або відрізняються від очікуваних величин на значні суми [1, с. 160].

Виходячи із завдань перевірки аудитором застосування принципу безперервності при підготовці фінансових звітів управлінським персоналом підприємства можна виділити такі об'єкти застосування аналітичних процедур:

- ✦ оцінка фінансового стану компанії, спрямована на прогнозування припинення діяльності;
- ✦ підтвердження неспроможності підприємства задовольнити вимоги кредиторів у повному обсязі;
- ✦ оцінка фінансового стану та платоспроможності підприємства;
- ✦ експертиза фінансово-господарської діяльності;
- ✦ визначення ознак прихованого та фіктивного банкрутства;
- ✦ інвентаризація й оцінка майна.

Аналіз діючої практики свідчить, що одним із основних завдань застосування аналітичних процедур є визначення нетипових ситуацій у діяльності транспортно-логістичної компанії.

При розробці та впровадженні аналітичних процедур в аспекті даної специфіки доцільно подивитися на логістичні процеси на рівні рядового працівника. Це надасть змогу не тільки побачити бізнес-процеси під іншим кутом, а й оцінити ступінь та ефективність побудови системи комунікації та управління між керівництвом і підлеглими. У логістиці та транспорті, як правило, первинні висновки й уявлення про характер суб'єкта господарювання можна зробити на основі спостереження за роботою та відносинами між замовником і підрядниками.

Важливо підкреслити, що при проведенні перевірки транспортно-логістичних компаній основні бізнес-ризики носять, здебільшого, не майновий, а процесний характер, а саме:

- ✦ порушення термінів для відвантаження продукції;
- ✦ відсутність узгодженості в роботі з митницею;
- ✦ відсутність узгодженості в роботі з перевізниками;
- ✦ комунікативні проблеми з клієнтом;
- ✦ викривлення або відсутність інформації про вантаж та ін.

Аналітичні оцінки фінансових звітів у концентрованому вигляді потрібні аудитору для отримання доказів наявності ознак порушення принципу безперервності. Аналітичні процедури для отримання таких доказів складаються в порівнянні:

- ✦ поточних даних із даними попередніх періодів;
- ✦ поточних даних із даними плану та прогнозних;
- ✦ поточних даних з нормативними (оптимальними) величинами;
- ✦ поточних даних підприємства із середньогалузевими показниками;
- ✦ фінансових коефіцієнтів з нефінансовими показниками.

Суттєві неочікувані відхилення між даними звітності за поточним періодом та інформацією попередніх років трактуються як необґрунтовані відхилення та при подальшому дослідженні можуть бути доказами неможливості продовження діяльності підприємства в осяжному майбутньому.

При виконанні аналітичних процедур в аудиті безперервності діяльності широко застосовуються методи фінансового аналізу. Основна мета фінансового аналізу – виявлення істотних зв'язків і характеристик фінансового стану підприємства для розробки оптимального управлінського рішення. Ця мета досягається шляхом отримання невеликого числа ключових (найбільш інформативних) параметрів, що дають об'єктивну та точну картину фінансового стану підприємства, його прибутку та збитків, зміни у складі активів і пасивів, розрахунків з дебіторами та кредиторами. При цьому ключовим параметром такого аналізу стає його проекція на найближчу перспективу чи більш віддалений період.

Аналітичне завдання конкретизує цілі аналізу з урахуванням організаційних, інформаційних, технічних і методичних можливостей його проведення. Прикладом аналітичних завдань може бути:

- ✦ аналіз фінансового стану та платоспроможності;
- ✦ аналіз динаміки та структури статей балансу;
- ✦ факторний аналіз прибутку;
- ✦ аналіз оптимізації обсягу прибутку, обсягу надання послуг і витрат;
- ✦ комплексний аналіз фінансово-господарської діяльності;
- ✦ аналіз активів і пасивів;
- ✦ аналіз ліквідності та платоспроможності;
- ✦ аналіз руху грошових коштів;
- ✦ аналіз ділової активності;
- ✦ аналіз рівня, динаміки, структури та якості фінансових результатів;
- ✦ аналіз фінансових результатів від різних видів діяльності;
- ✦ оцінка рентабельності;
- ✦ аналіз взаємозв'язку «витрати – обсяг – прибуток»;
- ✦ аналіз формування, розподілу та використання чистого прибутку;
- ✦ аналіз системи постачання;
- ✦ аналіз потенційних чи реальних порушень потоку продукції;
- ✦ аналіз інформаційних взаємозв'язків усередині мережі постачання компанії;
- ✦ оцінка параметрів логістичного сервісу;
- ✦ оцінка політики управління запасами та методів розрахунку страхових запасів;
- ✦ аналіз порушення роботи об'єктів інфраструктури;

- ✦ оцінка ступеня гнучкості процесів у ланцюзі поставок;
- ✦ аналіз рівномірності продуктивності та якості операцій у різних ланках ланцюга поставок;
- ✦ аналіз експлуатаційних особливостей ланцюга постачання.

Аналіз діючої практики та наукової літератури дозволяє виділити такі критерії оцінки результатів виконання зазначених вище аналітичних завдань:

- ✦ незадовільна структура майна підприємства;
- ✦ призупинення оборотності засобів;
- ✦ скорочення періоду погашення дебіторської заборгованості під час призупинення оборотності поточних активів;
- ✦ наявність простроченої кредиторської заборгованості та збільшення її питомої ваги у складі зобов'язань підприємства;
- ✦ низька якість дебіторської заборгованості;
- ✦ нераціональна структура залучення та розміщення засобів, формування довгострокових активів за рахунок короткострокових джерел засобів;
- ✦ тенденція зниження коефіцієнта ліквідності;
- ✦ дефіцит власного оборотного капіталу;
- ✦ низький рівень прибутку або значні збитки;
- ✦ порушення ритмічності надання транспортних послуг;
- ✦ тривалі зупинки рухомого складу;
- ✦ потенційні чи реальні порушення в потоках продукту, інформації чи готівки в мережі розподілу компанії;
- ✦ незапланована зміна попиту або відмова ланок у мережі розподілу;
- ✦ зміни показників продуктивності інфраструктури компанії;
- ✦ ненадійність операцій вантажопереробки;
- ✦ систематичні помилки прогнозу внаслідок некоректного планування продажу та операцій (або відсутності такої практики);
- ✦ низька точність та актуальність моделей управління запасами;
- ✦ неадекватні чи необґрунтовані методи планування, які можуть призвести до неточного виконання зобов'язань перед клієнтами;
- ✦ некоректне інформаційне забезпечення;
- ✦ участь у судових розглядах сумнівного характеру тощо.

Метою фінансового аналізу є прогнозування припинення діяльності підприємства в осяжному майбутньому, як правило, пов'язану з очікуваною неплатоспроможністю підприємства. Для досягнення даної мети пропонуємо виділити чотири зони платоспроможності.

1. Зона абсолютної платоспроможності. Якщо підприємство має достатню кількість коштів для покриття поточних зобов'язань за рахунок поточної

діяльності або за рахунок частини активів без порушення безперебійної роботи підприємства, то даний господарюючий суб'єкт абсолютно платоспроможний. При цьому показник абсолютної платоспроможності ($Па$) визначається як відношення суми середньомісячного доходу ($ДСМ$) і грошових коштів на розрахункових рахунках ($ГК$) до величини поточних зобов'язань ($ПЗ$), і величина результативного показника повинна бути не менше одиниці:

$$Па = (ДСМ + ГК) / ПЗ \geq 1.$$

2. Зона поточної платоспроможності. Якщо суми доходів і грошових коштів недостатньо для покриття поточних зобов'язань, то необхідно перейти до детальної оцінки оборотних засобів підприємства, перш за все, дебіторської заборгованості, термін оплати за якої очікується протягом 12 місяців ($ДЗ$), і короткострокових фінансових вкладень ($КФВ$), що являє собою «відкладену» виручку. При цьому показник поточної платоспроможності ($Пп$) визначається як відношення суми середньомісячного доходу ($ДСМ$), грошових коштів ($ГК$), дебіторської заборгованості, термін оплати за якої очікується протягом 12 місяців ($ДЗ$) і короткострокових фінансових вкладень ($КФВ$) до величини поточних зобов'язань ($ПЗ$), і величина результативного показника повинна бути також не менше одиниці:

$$Пп = (ДСМ + ГК + ДЗ + КФВ) / ПЗ \geq 1.$$

3. Зона критичної платоспроможності. Далі, оцінюючи наявність оборотних засобів підприємства, очевидно, що значну питому вагу в їх величині займають запаси, велика частина яких (вся величина, якщо вона оптимальна) не може бути прийнята до уваги на наступному етапі оцінки платоспроможності, оскільки це порушить безперебійну роботу підприємства. При цьому показник критичної платоспроможності ($Пк$) визначається як відношення різниці між сумою середньомісячного доходу ($ДСМ$) і величиною поточних активів ($ПА$) за мінусом величини запасів, необхідних для безперебійної роботи підприємства ($Зн$), до величини поточних зобов'язань ($ПЗ$), і величина результативного показника має дорівнювати одиниці:

$$Пк = (ДСМ + (ПА - Зн)) / ПЗ = 1.$$

4. Зона неплатоспроможності. Якщо при розрахунку показника критичної платоспроможності його величина менше одиниці, то це свідчить про нестачу середньомісячного доходу та величини «вільних» мобільних активів для покриття поточних зобов'язань, отже, підприємство переходить у розряд неплатоспроможних.

Запропонована нами методика оцінки платоспроможності господарюючого суб'єкта не передбачає подальшого поглибленого аналізу активів підприємства, тобто їх необоротної частини, хоча теоретично це можливо.

Очевидно, що платоспроможністю підприємства можна управляти. При цьому необхідно врахо-

увати, що проблеми підтримки платоспроможності господарюючого суб'єкта пов'язані з рішенням цілої низки завдань оперативного та стратегічного управління діяльністю підприємства.

Додатковою ознакою задовільного або незадовільного фінансового стану та умови для проведення аналітичних процедур виступає стан організації бухгалтерського обліку на підприємстві. Досвід показує, що в підприємств, діяльність яких характеризується низькою якістю облікової роботи (неповним і несвоєчасним відображенням господарських операцій; незабезпеченістю облікових даних документальним підтвердженням; недбалістю та заплутаністю обліку тощо), частіше виникають фінансові труднощі саме через відсутність адекватної інформації в осіб, які приймають управлінські рішення.

Оцінку можливості застосування даних бухгалтерського обліку доцільно базувати на відповідності таким принципам:

- ✦ *максимальна інформативність, несуперечливість показників.* Цей принцип означає, що показники, які включаються до системи, не повинні дублювати або виключати один одного;
- ✦ *формування показників.* До системи показників вважаємо доцільним включення як абсолютних, так і відносних показників. Абсолютні показники дозволяють оперативно виявити ті чи інші ознаки банкрутства, але оскільки вони не можуть бути порівняні в часі через значне коливання цін, для встановлення тенденцій зміни ризику банкрутства необхідно застосовувати відносні показники;
- ✦ *можливість порівняння показників у часі та з нормативними значеннями, диференційованими за підгалузями промисловості.* Порівняння значень показників з нормативними значеннями дозволяє констатувати наявність або відсутність ризику банкрутства, а аналіз ретроспективних рядів показників – посилення або послаблення цього ризику.

Важливою проблемою в галузі діагностики ймовірності припинення діяльності транспортно-логістичної компанії є відсутність нормативних значень більшості аналітичних показників. Усе це призводить до зниження достовірності результатів аналізу. У сучасних умовах господарювання важко підібрати той чи інший показник або модель для визначення ймовірності припинення діяльності підприємства.

ВИСНОВКИ

Аналіз наукової літератури свідчить про необхідність додаткової розробки питання методологічного й організаційного забезпечення оцінки адекватності застосування принципу безперервності при підготовці фінансових звітів управлінським персоналом підприємства при проведенні аудиторських перевірок.

Дослідження даного питання дозволило розкрити основні елементи методологічного забезпечення аналітичних процедур щодо визначення ризику порушення безперервності діяльності транспортно-логістичної компанії, а саме: визначення основних об'єктів, виокремлення критеріїв оцінки результатів виконання аналітичних завдань та підходи до оцінки системи бухгалтерського обліку як інформаційної бази аудиторських доказів. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості, та супутніх послуг. Видання 2010 р. Ч. 1, 2 / пер. з англ. Київ : МФБ, АПУ, 2011. 1245 с.
2. Бланк И. А. Финансовый менеджмент : учебный курс. Киев : Ника-центр ; Эльга, 2002. 528 с.
3. Василюк М. М. Концептуальні основи якості аудиту : монографія. Івано-Франківськ : Кушнір Г. М., 2019. 587 с.
4. Габрієлова Т. Ю., Литвиненко С. Л., Баннов О. В. Організація та технологія доставки спеціальних категорій вантажів : підручник. Київ : Кондор, 2018. 416 с.
5. Гевко І. Б. Методи прийняття управлінських рішень : підручник. Київ : Кондор, 2009. 187 с.
6. Калабухова С. В. Уніфікація аналітичних процедур в умовах стандартизації бухгалтерського обліку та аудиту : монографія. Київ : КНЕУ, 2019. 432 с.
7. Костирко Л. А., Лубенченко О. Е., Костирко Р. О. Міжнародні стандарти контролю якості і аудиту : навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і допов. Сєвєродонецьк : Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2021. 228 с.
8. Мкртчян Д. І., Бауліна Г. С., Костенніков О. М., Ковальова О. В. Вантажні перевезення на залізничному транспорті (Технічні умови навантаження та кріплення вантажів) : підручник. Харків : УкрДУЗТ, 2017. Ч. 3. 178 с.
9. Проскуріна Н. М. Процедурне забезпечення аудиту. Теорія та практика : монографія. Київ : ДП «Інформаційно-аналітичне агентство», 2011. 740 с.
10. Шульга С. В. Розвиток теорії та методології аудиту в Україні в контексті процесів євроінтеграції : монографія. Київ, 2019. 440 с.

REFERENCES

- Blank, I. A. *Finansovyy menedzhment* [Financial Management]. Kyiv: Nika-tsentr ; Elga, 2002.
- Habrielova, T. Yu., Lytvynenko, S. L., and Bannov, O. V. *Orhanizatsiia ta tekhnolohiia dostavky spetsialnykh katehorii vantazhiv* [Organization and Technology of Delivery of Special Categories of Goods]. Kyiv: Kondor, 2018.
- Hevko, I. B. *Metody pryiniattia upravlinskykh rishen* [Methods of Making Managerial Decisions]. Kyiv: Kondor, 2009.
- Kalabukhova, S. V. *Unifikatsiia analitychnykh protsedur v umovakh standartyzatsii bukhhalterskoho obliku ta audytu* [Unification of Analytical Procedures in Terms of Standardization of Accounting and Auditing]. Kyiv: KNEU, 2019.

- Kostyrko, L. A., Lubenchenko, O. E., and Kostyrko, R. O. *Mizhnarodni standarty kontroliu yakosti i audytu* [International Standards of Quality Control and Audit]. Sievierodonetsk: Vyd-vo SNU im. V. Dalia, 2021.
- Mizhnarodni standarty kontroliu yakosti, audytu, ohliadu, inshoho nadannia vpevnenosti, ta suputnikh posluh*. Vydannia 2010 r. Ch. 1, 2 [International Standards for Quality Control, Auditing, Inspection, Other Assurance, and Related Services. Edition of 2010. Part 1, 2]. Kyiv: MFB, APU, 2011.
- Mkrtychian, D. I. et al. *Vantazhni perevezennia na zaliznychnomu transporti (Tekhnichni umovy navantazhennia ta kriplennia vantazhiv)* [Freight Transportation by Rail (Technical Conditions of Loading and Fastening of Goods)], part 3. Kharkiv: UkrDUZT, 2017.
- Proskurina, N. M. *Protsedurne zabezpechennia audytu. Teoriia ta praktyka* [Procedural Support of the Audit. Theory and Practice]. Kyiv: DP «Informatsiino-analitychne ahentstvo», 2011.
- Shulha, S. V. *Rozvytok teorii ta metodolohii audytu v Ukraini v konteksti protsesiv yevrointehratsii* [Development of Audit Theory and Methodology in Ukraine in the Context of European Integration Processes]. Kyiv, 2019.
- Vasyliuk, M. M. *Kontseptualni osnovy yakosti audytu* [Conceptual Foundations of Audit Quality]. Ivano-Frankivsk: Kushnir H. M., 2019.